

betydelig Stigning af de militære Udgifter, og at vi endnu befinde os paa Stigningens Stadium. Jeg vil haabe, at vi snart maa komme til Nedgang i disse Udgifter, og jeg vil ikke kunne give det foreliggende Forslag min Stemme, saa længe Sagen staar saaledes, at de militære Udgifter naa saa højt op. Og navnlig er der en Omstændighed, jeg vil henpege paa, som staar i Forbindelse med disse Udgifter. Det er Udgifterne til Kjøbenhavns Befæstning. Der findes jo adskillige Bevillinger paa det foreliggende Forslag til Kjøbenhavns Befæstning. Det ærede kongevalgte Medlem (Steffensen) omtalte en lille Bevilling, som ogsaa stod i Forbindelse med Fæstningen, og man ser da, hvor farligt det er overhovedet at indlade sig med Bevillinger til denne Fæstning, idet man saa i Konsekvens af en Bevilling vil blive presset til ogsaa at skulle gaa med til andre Bevillinger. Jeg vil derfor ikke være med til at bevilge noget til denne Fæstning. Jeg mener, at det er berettiget at stille sig saaledes, for det første af Hensyn til den Maade, hvorpaa Fæstningen er bleven til. Denne Fæstning er jo udelukkende bleven til ved provisoriske Finanslove, og de Bevillinger, der ere givne dertil siden, ere jo ikke af den Bestaenhed, at de have Hjemmel i særlige Love, men de ere ogsaa satte ind som Bevillinger paa Finansloven. Jeg mener derfor ogsaa, at det bedste Sted at bekæmpe denne Fæstning paa maa være Finansloven, og jeg vil ikke være med til at bevilge noget dertil. Hvad Fæstningens Skadelighed angaar, skal jeg ikke komme nærmere ind derpaa af Hensyn til den fremrykkede Tid. Det har jo saa ofte været fremdraget, hvor skadelig denne Fæstning er for vort Land baade i økonomisk og i andre Henseender; jeg kunde have haft lyst til at gøre nogle Bemærkninger desangaaende, men der bliver vel næppe Tid dertil, og jeg skal derfor indskrænke mig til, hvad jeg allerede har sagt.

Vende vi os nu til de øvrige Udgifter paa Finansloven, er det, som jeg allerede har bemærket, sikkert, at de ikke falde saaledes, som de bør falde. For den Del af Befolkningen, som har mest Trang til Statens Støtte, og for hvem der burde gøres noget, gøres der forbausende lidt paa Finansloven; derimod kommer Hovedmassen af Bevillingerne de mere velstillede i Samfundet til gode. Jeg skal taage enkelte Sider af Sagen frem. Et Sted, hvor det efter min Formening først og fremmest burde vise sig, at Staten ofrede noget i de ubemidlede Samfundsklassers Interesse, men hvor man netop kan se, at der ydes for-

bausende lidt, er den højterede Kultusministers Budget under Almuestolevæsenet og dermed beslægtede Institutioner. Gaar man tilbage til Aaret 1874—75, var Bevillingen til Almuestolevæsenet kun 295,818 Kr. Paa det foreliggende Forslag er Bevillingen dertil 1,794,261 Kr. Efter dette skulde man synes, at Staten nu ofrede umaadelig meget mere paa Almuestolevæsenet, end den tidligere gjorde, men ser man Budgettet nærmere igennem, viser det sig, at dette ingenlunde er Tilfældet, idet det ikke er Almuestolevæsenet som saadant, der faar nogen egentlig større Støtte end tidligere. Ganste vist er den Støtte, som det faar, nu noget større end tidligere, men den er langt fra stegen i den Udstrækning, som de anførte Tal synes at vise. Til Stolefondene, som i 1874—75 modtog 204,966 Kr., er Bevillingen paa det foreliggende Lovforslag 422,000 Kr. Der er altsaa en Stigning af noget over et Par Hundrede Tusinde. Hertil kommer ganste vist 600,000 Kr., som findes paa § 26, men naar man ved, hvilket umaadelig stort Antal Børn, der her er Tale om, og hvor stor en Trang der er paa dette Omraade til Forbedring baade af Lærersalærerne og af selve Undervisningen, vil man se, at det, som direkte ydes til Almuestolevæsenet, er overordentlig lidt. Naar denne Udgiftspost er stegen saa stærkt, har det en særegen Grund, som jeg vil tillade mig at fremhæve. Der er nemlig en hel Del Poster, som ere komne ind under Almuestolevæsenet og dermed beslægtede Institutioner, men som tidligere have staaet andre Steder paa Finansloven. Det er Udgifter, som tidligere ere bleven afholdt af Sorø Akademis Midler, men derfra ere blevne flyttede over paa Kultusministeriets ordinære Budget. Ved at man saaledes har flyttet Udgiftsposter fra et Sted af Finansloven til et andet, faar det Udseende af, at der ydes betydeligt mere nu end tidligere, men det er jo ikke Tilfældet, naar Posterne tidligere have været at finde andetsteds. Ganste vist, Posterne ere større nu end tidligere, det indrømmer jeg, men det er dog ikke nogen reelt forøget Støtte, der her ydes, og de Poster, som der her er Tale om, vedkomme ganste vist Almuestolevæsenet, men kun indirekte, ikke direkte selve Stolegangen og Lærersalærerne. Det er saaledes Tilfældet med Udgiften til Seminarierne, den blev i 1881—82 overført fra Sorø Akademis Midler til Kultusministeriets Budget og udgør nu 259,194 Kr. Posterne til Lærernes videre Uddannelse og Forhøring med Læremidler, Tilfuddet til Elever paa Højskolerne, til Ud-